

ЛЕКЦІЯ 12

НАВЧАННЯ ТА ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ З ПИТАНЬ ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ

<https://pro-op.com.ua/article/383-qqq-17-m4-10-04-2017-perevrka-znan-z-elektrobezpeki>

Робота персоналу на підприємстві щодня пов'язана з використанням обладнання, що живиться від електромережі.

Навчання з електробезпеки необхідно проходити не тільки електрикам, а й роботодавцям, керівництву підприємства на якому працює сам робітник.

Вимоги до підготовки працівників, які працюють з електроустановками, регламентуються Правилами безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затвердженими наказом Держнаглядохоронпраці від 09.01.1998 № 4 (НПАОП 40.1-1.21-98), а також Правилами технічної експлуатації електроустановок споживачів, ухваленими наказом Мінпаливенерго від 25.07.2006 № 258.

Для організації процесу атестації знань і практичних навичок працівників, що працюють з електроустановками, керівництво підприємства зобов'язане розробити та затвердити графіки навчання, а також своєчасно поінформувати персонал про терміни та частоту перевірки знань з електробезпеки.

Особи, які не пройшли відповідне навчання та перевірку знань, не мають права працювати в електроустановках (п. 2.1.4 ПБЕЕС).

Відповідальність за організацію та проведення всіх видів навчання, а також перевірку знань із технології робіт, правил пожежної безпеки та охорони праці покладається на роботодавця.

Залежно від характеру та строків перевірки знань вона поділяється на такі види:

первинна перевірка (атестація), яка в обов'язковому порядку має бути проведена для осіб, які приходять на роботу вперше, а також для осіб, які не проходили перевірку протягом останніх трьох років;

періодична перевірка (атестація). Призначена для спеціалістів з охорони праці та осіб, відповідальних за перевірку устаткування. Вказані категорії осіб повинні проходити перевірку кожні три роки.

Робітники, які на постійній основі працюють з електричним обладнанням, а також керівники робіт проходять регулярну перевірку частіше - один раз на рік;

позачергова перевірка (атестація). Є необхідною для ознайомлення працівників з новими умовами та обставинами праці, такими, як впровадження нових законодавчих вимог, виникнення нещасних випадків, вимоги державних органів тощо.

Крім того, позачергова атестація призначається працівнику, який повертається до роботи після більш як 6-ти місячної перерви.

У разі переходу на інше підприємство чи переведення на іншу роботу (посаду) у межах одного підприємства або у зв'язку з перервою в роботі особі з електротехнічних працівників, яка успішно пройшла перевірку знань, рішенням комісії може бути підтверджена та група з електробезпеки, яку вона мала до переходу або до перерви в роботі.

Організація перевірки знань з електробезпеки

Для проведення перевірки знань електротехнічного та електротехнологічного персоналу з вимог ПТЕЕС керівник споживача видає наказ, яким призначає комісію. До її складу входять центральна комісія споживача та комісії окремих структурних підрозділів підприємства. У цьому ж наказі визначається список працівників, які підлягають перевірці знань у відповідних комісіях.

Очолює центральну комісію керівник споживача або його заступник, який відповідає за організацію роботи щодо технічної експлуатації електроустановок.

До складу центральної комісії споживача з перевірки знань входять:

- особа, відповідальна за електрогосподарство;
- спеціалісти підрозділу відповідного підприємства з охорони праці;

- представники юридичних, виробничих, технічних служб;
- представник профспілки або уповноважена працівниками особа з питань охорони праці.

- У разі потреби керівник споживача створює комісії з перевірки знань в окремих структурних підрозділах підприємства. Ці комісії очолюють керівники (заступники керівників) відповідних підрозділів, які пройшли перевірку знань у центральній комісії споживача з перевірки знань, або особа, відповідальна за електрогосподарство (п. 2.13 гл. 2 розд. IV ПТЕЕС).

- Споживачі, чисельність яких не дає змоги створити комісію для перевірки знань з питань технічної експлуатації електроустановок споживачів, перевірку знань проходять у комісії спеціалізованих навчальних закладів (далі — СНЗ). У роботі такої комісії бере участь керівник споживача (або його заступник з технічних питань), працівники якого проходять перевірку знань. У цьому випадку комісію з перевірки знань призначає наказом (розпорядженням) керівник СНЗ. Члени комісії повинні проходити перевірку знань з питань технічної експлуатації електроустановок споживачів у територіальному органі Держенергонагляду раз на три роки. Головою комісії призначають представника Держенергонагляду (п. 2.21 гл. 2 розд. IV ПТЕЕС).

- Держенергонагляд здійснює державний енергетичний нагляд за «організацією та періодичністю проведення спеціальної підготовки працівників, які забезпечують оперативно-технологічне управління і технічне обслуговування обладнання на об'єктах електроенергетики, періодичністю перевірки рівня знань зазначених працівників щодо вимог відповідних нормативно-правових актів та нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, технічного стану електричних установок і мереж» (ч. 2 п. 4 Положення про Державну інспекцію енергетичного нагляду України, затвердженого постановою КМУ від 14.02.2018№ 77). Участь представника Держенергонагляду в роботі комісії з перевірки знань, передбачених ПБЕЕС і ПТЕЕС, не передбачена.

Результати перевірки — протоколи про перевірку знань з присвоєнням або підтвердженням кваліфікаційної групи з електробезпеки — реєструють у наскрізному порядку в Журналі протоколів перевірки знань. Оформлює журнал особа, відповідальна за електрогосподарство. Сторінки журналу мають бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою підприємства на аркушах формату А4. Журнал зберігають протягом трьох років після останнього запису. Журнал перевірки знань з електробезпеки підписують голова та члени комісії з перевірки знань з електробезпеки.